



28 Αυγ. 2013

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 26.8.2013
Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΟ.Α./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε./2

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Τέρενς Κουίκ
2. Βουλευτή κ. Ραχήλ Μακρή
3. Υπουργείο Τουρισμού

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 55/24.7.2013 Ερώτηση

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 55/24.7.2013 Ερώτησης των Βουλευτών κ.κ. Τέρενς Κουίκ και Ραχήλ Μακρή και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες υπηρεσίες μας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Από την αρχική Μονή Μεταμόρφωσης του Σωτήρος στην Ανατολική Φραγκίστα Ευρυτανίας, της οποίας η ίδρυση τοποθετείται στα μέσα του 16^{ου} αιώνα, σώζεται σήμερα εξαιτίας των πολλών καταστροφών και λεηλασιών μόνο το καθολικό, κηρυγμένο μνημείο με την Υ.Α. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ32/48133/1693/6.12.1999 (ΦΕΚ 2253/Β/31.12.1999). Βρίσκεται σε μικρή απόσταση ανατολικά του οικισμού της Φραγκίστας και τυπολογικά ανήκει στον συνεπτυγμένο τύπο αθωνικού τρίκογχου με ιδιότυπο τρόπο στέγασης του κεντρικού χώρου, όπου διαμορφώνεται χαμηλός, τυφλός τρούλλος. Στα δυτικά υπάρχει μεταγενέστερος καμαροσκέπαστος νάρθηκας που καλύπτεται με μονόρριχτη στέγη. Το καθολικό οικοδομήθηκε στα 1725 και τοιχογραφήθηκε στα 1732, όπως μαρτυρείται σε κτητορική επιγραφή στο νότιο τοίχο. Το ξυλόγλυπτο τέμπλο χρονολογείται την ίδια χρονική περίοδο.

Επεμβάσεις συντήρησης του μνημείου (περιμετρική αποχωμάτωση, έμφραξη ρωγμών, μερική επισκευή της στέγης) έγιναν το 1970 από την Αρχαιολογική Υπηρεσία, ενώ το 1984 έγινε η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου.

Για την συνολική αντιμετώπιση των σοβαρών προβλημάτων που παρουσιάζει ο ναός, εκπονήθηκε το 2011 από την αρχιτέκτονα μηχανικό κα Ε. Τζήμα και τον μηχανικό ανακαίνισης και αποκατάστασης κτηρίων κ. Χ. Τζήμα μελέτη συντήρησης και αποκατάστασης του μνημείου και διαμόρφωσης του εξωτερικού χώρου της Μονής, η οποία υποβλήθηκε από την Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών της Π.Ε. Ευρυτανίας, εγκρίθηκε με την αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΤ/ΔΑΒΜΜ/24665/587/5.3.2012 Απόφαση (ΑΔΑ: Β44ΑΓ-986), κατόπιν ομόφωνης γνωμοδότησης του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου (Πράξη 37/8.11.2011) και θεωρήθηκε από την Διεύθυνση Αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων του Υπουργείου μας. Σύμφωνα με τους όρους της εγκριτικής Απόφασης, θα πρέπει να τηρηθούν τα εξής:

α) Πριν την έναρξη των εργασιών να διερευνηθεί η ύπαρξη ξυλοδεσιών στη γένεση των τεταρτοσφαιρίων των χορών του ναού και σε περίπτωση κατά την οποία δεν επιβεβαιωθεί από τις έρευνες η ύπαρξη ελκυστήρων να υποβληθεί νέα πρόταση τοποθέτησης μεταλλικών ελκυστήρων στις θέσεις αυτές για έγκριση στη Διεύθυνση Αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων,

β) πριν την υλοποίηση της μελέτης να γίνουν σωστικές στερεώσεις στις τοιχογραφίες,

γ) η προτεινόμενη λίθινη γέφυρα πρόσβασης θα αντικατασταθεί με άλλη απλούστερη μικρότερου όγκου, ξύλινη και στη μεγαλύτερη κατά το δυνατό απόσταση από το μνημείο,

δ) να διαμορφωθεί πέριξ του μνημείου αποστραγγιστική τάφρος με ελάχιστο πλάτος ενός μέτρου και με τη διασφάλιση των βέλτιστων λειτουργικών προϋποθέσεων για την απομάκρυνση της υγρασίας και

ε) να παραμείνει ο λοιπός περιβάλλων χώρος εξωτερικά της τάφρου ως έχει χωρίς να πραγματοποιηθεί η προτεινόμενη ταπείνωση του επιπέδου του και να επισκευαστεί το πλακόστρωτο όπου απαιτείται, με επανάχρηση κατά το δυνατό του αυθεντικού υλικού.

Έως σήμερα δεν έχει κατατεθεί από την αρμόδια διεύθυνση της Π.Ε. Ευρυτανίας η απαιτούμενη πρόταση τοποθέτησης μεταλλικών ελκυστήρων, αλλά ούτε και ζητήθηκε η άδεια για τη διενέργεια διερευνητικών τομών στις ξυλοδεσιές των τετρατοσφαιρίων των χορών.

Για την συντήρηση των τοιχογραφιών του μνημείου η εταιρεία συντήρησης «Θεοφιλάκος Π. – Γεωργιάδης Γ. Ο.Ε.», με υπεύθυνους τους συντηρητές Π. Θεοφιλάκο και Γ. Γεωργιάδη συνέταξε φάκελο μελέτης «Συντήρησης κατάστασης διατήρησης και παθολογίας των τοιχογραφιών της Ι.Μ Μεταμόρφωσης του Σωτήρος στην Ανατολική Φραγκίστα Ευρυτανίας» η οποία και εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. ΥΠΑΙΘΠΑ/ΣΥΝΤ/Φ46/94775/2768/3.6.2013 (ΑΔΑ:ΒΕΖΟΓ-36Ξ) κατόπιν της ομόφωνης γνωμοδότησης του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου (Πράξη 29/27.11.2012), απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίηση της οποίας είναι η ολοκλήρωση των προβλεπόμενων αναστηλωτικών εργασιών.

Σχετικά με την ένταξη του έργου στο πρόγραμμα ΠΙΝΔΟΣ και την έγκριση της απαιτούμενης δαπάνης, σας γνωρίζουμε ότι, η αρμόδια 24^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων πληροφορήθηκε πρόσφατα την ύπαρξη του ανωτέρου προγράμματος, καθώς έως σήμερα δεν υπήρξε σχετική ενημέρωση από τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Περιφέρειας, αλλά ούτε και η ίδια είναι φορέας υλοποίησης του έργου και, συνεπώς, δεν γνωρίζει λεπτομέρειες σχετικά με το θέμα.

Για την ολοκλήρωση των διαδικασιών και την υλοποίηση του έργου, σε ό,τι αφορά την 24^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, θα πρέπει, αφού κατατεθεί προς έγκριση η συμπληρωματική πρόταση για την τοποθέτηση ελκυστήρων σύμφωνα με την προαναφερόμενη ΥΠΠΟΤ/ΔΑΒΜΜ/24665/587/5.3.2012 Απόφαση, να ακολουθήσει η υποβολή πρότασης υλοποίησης του έργου της αρμόδιας Υπηρεσίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας στην οποία να εμφανίζεται το χρηματοδοτικό πρόγραμμα στο οποίο το είναι ενταγμένο, να ορισθεί με Υπουργική Απόφαση ο φορέας υλοποίησής του και να υπογραφεί η απαιτούμενη Προγραμματική Σύμβαση μεταξύ αυτού και του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού για την επίβλεψή του. Σε πρόσφατη συνάντηση της Εφορείας με εκπρόσωπο της Περιφέρειας, έγινε ανταλλαγή απόψεων, εκφράστηκε το ενδιαφέρον της Εφορείας για την προώθηση του ζητήματος και ζητήθηκε νέα συνάντηση για τον περαιτέρω συντονισμό των ενεργειών.

Ακόμα, σχετικά με τυχόν απαιτούμενη οικοδομική άδεια άλλης Δημόσιας Υπηρεσίας για την εκτέλεση εργασιών στο μνημείο και τον περιβάλλοντα χώρο του κατά τις κείμενες πολεοδομικές διατάξεις, σας γνωρίζουμε ότι, σύμφωνα με την παρ. 3, άρθρο 40 του Ν. 3028/200 «Για την Προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» (ΦΕΚ 153/Α/28.6.2002), έκδοση οικοδομικής άδειας δεν απαιτείται εάν οι εργασίες σε ακίνητα μνημεία και ιδίως η συντήρηση, στερέωση, αποκατάσταση, αναστήλωση, διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου κ.λ.π. εκτελούνται από τις Υπηρεσίες του ΥΠ.ΠΟ.Α.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η χρηματοδότηση από το πρόγραμμα ΠΙΝΔΟΣ ενδεχομένως δεν θα επαρκέσει για την κάλυψη της υλοποίησης και των δύο εγκεκριμένων μελετών, στο πλαίσιο της υποβολής των προτάσεων της για την νέα Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 (Σ.Ε.Σ.), η 24^η Εφορεία έχει προτείνει με έγγραφό της προς την Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς προς ένταξη την αποκατάσταση του Ι.Ν. Μεταμορφώσεως του Σωτήρος και την δημιουργία του πολιτιστικού άξονα Ανατολική Φραγκίστα – Επισκοπή – Λίμνη Κρεμαστών στο πλαίσιο του πολιτιστικού/θρησκευτικού τουρισμού και την σύνδεση του μνημείου με ιστορικά κτίρια (οικία πρωθυπουργού Γ. Καφαντάρη), νεώτερα μνημεία (γέφυρες), κτίρια βιοτεχνικής παραγωγής (νερόμυλοι) και επιτεύγματα της σύγχρονης μηχανικής (τεχνητή λίμνη Κρεμαστών) που χωροθετούνται στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Φραγκίστας. Η αποκατάσταση του παραπάνω μνημείου θα μπορούσε επίσης να περιληφθεί στις προτάσεις για το σχέδιο δράσης της ΔΑΒΜΜ στο πλαίσιο του Σ.Ε.Σ. 2014-2020.

Τέλος, σας γνωρίζουμε ότι αναφορικά με την πρωτοβουλία των κινήσεων στην παρούσα φάση, αυτή ανήκει στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, η οποία έχει προβεί στην ένταξη του έργου στο Πρόγραμμα ΠΙΝΔΟΣ.

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υφυπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού
2. ΔΒΜΑ
3. ΔΑΒΜΜ
4. 24^η ΕΒΑ

